

1. Inleiding

De gemeenteraad heeft aan Deloitte Accountants B.V. de opdracht verstrekt de accountantscontrole als bedoeld in artikel 213 van de Gemeentewet (GW) voor de gemeente Oude IJsselstreek uit te voeren. In dit controleprotocol worden door de gemeenteraad een aantal zaken geregeld ter afbakening en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole.

Object van controle is de jaarrekening 2014 tot en met 2016 en daarmee tevens het gevoerde financieel beheer over die jaren zoals uitgeoefend door of namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek.

Doelstelling

Het doel van dit controleprotocol is het geven van nadere aanwijzingen aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringtoleranties voor de controle van de jaarrekening 2014 en verder van de gemeente Oude IJsselstreek.

De gemeenteraad kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit boven de wettelijke minimumeisen uitgaat.

Wettelijk kader

In overeenstemming met artikel 213 van de GW wijst de gemeenteraad een of meer accountants aan, belast met de controle van de jaarrekening, het daarbij verstrekken van een accountantsverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

Op 26 mei 2005 heeft de gemeenteraad de verordening ex art 213 GW voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Oude IJsselstreek vastgesteld. Jaarlijks stelt de gemeenteraad het bij de controle te hanteren normenkader vast. Met dit controleprotocol stelt de gemeenteraad nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn voor de controlejaren 2014 tot en met 2016.

2. Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid en rechtmatigheid)

Volgens artikel 213 GW geeft de accountantsverklaring op grond van de uitgevoerde controle aan of:

- a. de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en de lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- b. de baten en lasten, evenals de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- c. de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincie en gemeenten;
- d. het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW en de aanwijzingen en beroepsvoorschriften van het Nederland Instituut Voor Register Accountants (NIVRA) bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Rechtmatigheid in het kader van de accountantscontrole heeft betrekking op baten, lasten en balansmutaties. Baten, lasten en balansmutaties zijn altijd het gevolg van financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan in de administratie. Er is rechtmatig gehandeld wanneer de financiële beheershandelingen door en namens het college passen binnen de in- en externe wet- en regelgeving.

3. Goedkeurings- en rapporteringtoleranties

De accountant richt de controle zodanig in dat fouten en onzekerheden in de jaarrekening worden ontdekt. De goedkeuringstolerantie bepaalt de maximale hoogte van het totale bedrag aan fouten en onzekerheden voor het afgeven van een goedkeurende accountantsverklaring.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) zijn de minimumeisen voor de in de controle te hanteren goedkeuringstoleranties opgenomen:

- ten aanzien van fouten in de jaarrekening 1% van de omvangsbasis en
- ten aanzien van onzekerheden in de controle 3% van de omvangsbasis

De gemeenteraad van Oude IJsselstreek hanteert voor de controlejaren 2014 tot en met 2016 deze minimumeisen.

Op basis van de begroting van 2014 van de gemeente Oude IJsselstreek betekenen bovengenoemde percentages dat:

- een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van ongeveer € 829.000 en
- een totaalbedrag aan onzekerheden in de controle van ongeveer € 2,48 miljoen

de goedkeurende strekking van de accountantsverklaring niet zullen aantasten. De omvangsbasis is gelijk aan de totale lasten van de gemeente.

Op grond van het Bado dient de accountant één van de onderstaande verklaringen af te geven:

Goedkeuringstolerantie	Strekking accountantsverklaring			
	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	≤ 1%	> 1% en < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% lasten)	≤ 3%	> 3% en < 10%	≥ 10%	-

De rapporteringstolerantie is de maatstaf die geldt voor het rapporteren van fouten en onzekerheden. Volgens het Bado hanteert de accountant ten behoeve van de rapportering in het verslag van bevindingen de bedragen die voortvloeien uit de goedkeuringstoleranties. De gemeenteraad hanteert

voor de controlejaren 2014 tot en met 2016 een rapporteringstolerantie van € 50.000. Dit betekent dat de accountant elke fout of onzekerheid groter dan € 50.000 rapporteert.

4. Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidtoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid voor de kalenderjaren 2014 tot en met 2016 is limitatief gericht op de naleving van:

- **Wetgeving extern**

Het gaat hierbij om relevante externe wet- en regelgeving waarin handelingen zijn geregeld waaruit financiële gevolgen voortkomen die als baten, lasten of balansmutaties in de jaarrekening dienen te worden verantwoord. Deze wettelijke kaders zijn in het normenkader opgenomen in de kolom 'Externe wetgeving'.

- **Interne kaders**

Hier gaat het om relevante interne wet- en regelgeving, deze zijn opgenomen in de kolom 'Regelgeving intern'. De interne kaders gelden uitsluitend voor zover deze betrekking hebben op directe financiële beheershandelingen. Bij het invullen van het interne kader kan de gemeente zelf bepalen welke (onderdelen van de) regelgeving wel en niet worden opgenomen. De gemeentelijke verordeningen horen per definitie tot het normenkader, de keuzevrijheid is daardoor beperkt tot beleidsnota's, raadsbesluiten en collegebesluiten.

5. Overleg en rapportering accountant

De overlegvormen en rapportages komen overeen met de offerteaanvraag Accountantsdiensten 2013-2016.

Jaarrekening

De controle van de jaarrekening vindt plaats in het tweede kwartaal. In overleg met de accountant zal de planning voor de controle en de termijn voor het uitbrengen van het verslag van bevindingen en de accountantsverklaring worden vastgesteld. Voor de start van de jaarrekeningcontrole vindt er een afstemmingsgesprek plaats tussen de accountant en het team Financiën en Inkoop.

De accountant stuurt het verslag van bevindingen en de accountantsverklaring aan de raad, nadat het concept is besproken met de direct betrokkenen. Voordat het aan de raad is verstuurd heeft ook het college de mogelijkheid gehad om hierop te reageren. Voorafgaand aan de raadsbehandeling van de jaarstukken bespreekt de accountant de stukken met (een delegatie van) de raad.

Na bespreking van het concept met de direct betrokkenen, stuurt de accountant de accountantsverklaring en het verslag van bevindingen aan de raad en een afschrift daarvan aan het college. In de controleverordening is echter opgenomen dat het college de mogelijkheid moet krijgen om, voorafgaand aan verzending aan de raad, te reageren op de stukken. Vervolgens bespreekt de accountant het verslag van bevindingen met de raad.

Interim controle

Tijdens de interim controle beoordeelt de accountant de administratieve organisatie en de daarin verankerde maatregelen van interne controle. De accountant rapporteert de bevindingen van de interim controle in de managementletter. Daarnaast gebruikt de accountant de managementletter ook voor het doen van aanbevelingen met betrekking tot de bedrijfsvoering en de administratieve organisatie.

De interim controle vindt jaarlijks in oktober plaats. De planning en de termijn voor het uitbrengen van de managementletter wordt in overleg vastgesteld. Voor aanvang van de interim controle spreken de organisatie en de accountant de opzet van de interim controle en de jaarrekeningcontrole met elkaar door.

De bespreking van het concept van de managementletter vindt plaats in twee fases:

- 1) met de medewerkers van het team Financiën en Inkoop
- 2) met de medewerkers van het team Financiën en Inkoop en de portefeuillehouder Financiën

De managementletter is uiteindelijk bedoeld voor het management. De accountant verstuurt de bestuurlijke relevante uitkomsten van de interim-controle naar de raad.

In bijlage I is een volledig overzicht van de overlegvormen en rapportages opgenomen.

Bijlage I Overzicht overlegvormen en rapportages

Activiteit	Omschrijving	Rapportage	Overleg met	Wanneer?
Voorbespreking	Bespreking van de opzet van de interim controle en jaarrekeningcontrole.		Team Financiën en Inkoop	Voor aanvang van de interim controle
Interim controle	Tussentijdse controle door de accountant.	Concept managementletter		Start interim controle uiterlijk oktober. Aanlevering concept managementletter twee weken na afloop controle.
Bespreking concept managementletter	Bespreking van de bevindingen van de interim controle.		Team Financiën en Inkoop Portefeuillehouder Financiën	Uiterlijk twee weken na ontvangst concept managementletter.
Managementletter	Aanlevering van de definitieve managementletter.	Managementletter/ boardletter		Uiterlijk twee weken na de bespreking van het concept van de managementletter
Voorbespreking jaarrekeningcontrole	Bespreking van de jaarrekeningcontrole.		Team Financiën en Inkoop	Voor aanvang van de jaarrekeningcontrole
Jaarrekeningcontrole	Het controleren van het concept van de jaarrekening.	Concept verslag van bevindingen		Start jaarrekeningcontrole tweede kwartaal. Aanlevering concept verslag van bevindingen twee weken na afloop controle.
Bespreking concept verslag van bevindingen	Bespreking van de bevindingen van de jaarrekeningcontrole.		Team Financiën en Inkoop Portefeuillehouder Financiën	Uiterlijk twee weken na bespreking van het concept verslag van bevindingen.
Verslag van bevindingen	Aanlevering van het definitief verslag van bevindingen.	Verslag van bevindingen en accountantsverklaring		Uiterlijk twee weken na bespreking van het concept verslag van bevindingen.
Bespreking verslag van bevindingen en accountantsverklaring	De accountant bespreekt het verslag van bevindingen met de raad.		Gemeenteraad	Juni.